

Rapport fra styremøte i KEK 2.-5. juni 2014 v/ Andreas Henriksen Aarflot

Styret i Konferansen av europeiske kirker (KEK) var samlet til sitt andre ordinære møte i Brussel 2.-5. juni 2014. Hovedfokuset var fortsatt på organisatoriske og strukturelle oppfølginger av Generalforsamlingen i Budapest 2013, med mindre tid til å fokusere på strategiske beslutninger. Det var en god atmosfære i styret.

Presidentens åpningstale

I president Christopher Hills åpningstale pekte han på tre temaer han ville løfte opp. For det første markerer Europa i år Europa at det er 100 år siden første verdenskrig. I den forbindelse er det nødvendig å huske at kirkeledere også har vært partiske i krigen og andre etterfølgende konflikter i Europa. For det andre viste han til situasjonen i Ukraina, hvor det ikke bare er splittelse mellom innbyggere, men også mellom kristenheten, særlig knyttet til konflikten mellom Moskvapatriarkatet og det ukanoniske Kievpatriarkatet. Presidenten pekte på KEKs kontakt med det nasjonale religiøse rådet i Ukraina, og orienterte om at han undersøkte muligheten for en uformell reise og kontakt i samarbeid med Kirkenes verdensråd i den aktuelle situasjonen i landet. For det tredje pekte han på at det nylig avholdte Europaparlamentsvalget (22.-25. mai 2014) hadde gitt seire til politiske partier på ytterste høyreside, som bygger opp under nasjonalisme og fremmedfrykt. Hva skal kirkene gjøre og si i en slik situasjon? Presidenten understreket kirkenes rolle i å vise «God as a lover of human kind».

Tilpasning av konstitusjonen til belgisk lovgivning

Per i dag er Kommisjonen for kirke og samfunn (CSC) i KEK den juridiske enheten i Brussel, mens KEK har sitt juridiske sete i Genève. I arbeidet med bare å få en juridisk enhet i Brussel må KEKs konstitusjon tilpasses belgisk lovgivning. Kort tid før møtet mottok styret i KEK et dokument eksekutivkomiteen i CSC hadde fått utarbeidet av et belgisk advokatfirma som skisserte hvilke endringer som var nødvendige. Det var stort sett mindre endringer, men det var særlig én endring som var overraskende og av betydning: Generalforsamlingen i KEK må møtes årlig for å godkjenne årlige budsjetter og regnskap, i stedet for «minst hvert femte år». Det er praktisk og økonomisk umulig for alle medlemskirkene å samles så ofte, men etter belgisk lovgivning er det mulig å ha en ordning med fullmakter (proxies). Det innebærer at medlemskirkene kan gi fullmakt til medlemmene av styret til å opptre som generalforsamling i årene mellom den fulltallige generalforsamlingen som skal holdes hvert femte år. De begrensede generalforsamlingene imellom de fulltallige generalforsamlingene forutsettes kun å behandle de sakene som det er nødvendig å behandle årlig i henhold til belgisk lovgivning.

At dette ble oppdaget nå, og ikke i forkant av Budapest-generalforsamlingen, kan tyde på at man ikke fikk de beste juridiske rådene underveis. Denne tilpasningen kompliserer organisasjonen og er avhengig av tillit fra medlemskirkene for å kunne fungere, ettersom medlemskirkene er nødt til å gi fullmakt til styremedlemmene for at de kan fungere som generalforsamling. For å kunne vedta den nye konstitusjonen på CSCs generalforsamling i desember var styret nødt til å foreta en beslutning på dette møtet. Styrets flertall valgte derfor å godkjenne endringen og anbefale CSCs generalforsamling om å godkjenne Budapestkonstitusjonen med endringene.

Min vurdering var at selv om dette ikke var en ideell løsning, måtte styret gjøre disse endringene siden Budapest-generalforsamlingen hadde gitt oss i oppgave å flytte organisasjonens hovedkvarter til Brussel og tilpasse Budapestkonstitusjonen til den belgiske lovgivningen. Generalforsamlingen i Budapest understrekte behovet for tillit i organisasjonen, og denne ordningen krever det.

KEK og CCME

Styret hadde en samtale med lederen av eksekutivkomiteen og generalsekretæren i CCME, hvor det samtidig ble rapportert fra den felles forhandlingsgruppen (Joint Negotiation Group) som ble oppnevnt på forrige styremøte. Forhandlingsgruppen har bare klart å få til ett møte, men var ikke ferdig med sitt arbeid. Gruppen skisserte tre modeller for videre samarbeid:

- **Modell 1:** CCME fortsetter som i dag, men at KEK inngår en avtale med CCME om å ivareta KEKs migrantvirksomhet.
- **Modell 2:** KEK og CCME forblir to juridiske enheter, men har felles ledelse og styre (management and governance).
- **Modell 3:** CCME oppløses som egen juridisk enhet, og blir en del av KEK.

Av de foreslåtte modellene viste diskusjonen i styret at det nok er modell 2 som utmerker seg som den mest realistiske, men det gjenstår fortsatt litt i detaljer. Det ble foreslått at den felles forhandlingsgruppen jobber videre med en skrittvis utvikling, hvor man kanskje starter med en samarbeidsavtale i tråd med modell 1, og etter hvert muligens ender opp med modell 2. Det ble antydnet at dette kunne skje i et toårsperspektiv, slik at det ikke skjer de store endringer på CCMEs generalforsamling i juni 2014. KEKs delegater til CCMEs generalforsamling vil få med seg et budskap med invitasjon til samarbeid, med en visjon om integrasjon med to juridiske enheter.

Lansering av det nye KEK

Den formelle vedtakelsen av KEK-konstitusjonen i CSCs juridiske plenums sesjon vil skje i forbindelse med styremøtet i desember 2014. Styret ble informert og diskuterte format og planer for arrangementet. Det legges opp til en lansering av det nye KEK, med samtaler om kirkenes rolle i Europa 4. desember 2014. Dette vil bli i to deler: På formiddagen vil det være samtaler med representanter fra medlemskirkene, mens det på ettermiddagen vil være en «public event» rettet mot de europeiske institusjonene og miljøene, hvor nåværende president Herman von Rumpolt av Det europeiske råd har bekreftet sin deltakelse.

Programarbeid og samtale med CSC-programstaben

På tirsdagen hadde styret møte på Det økumeniske senteret i Brussel, som ligger vis a vis EU-kommisjonen. Programstaben i CSC rapporterte fra sitt arbeid. I forbindelse med valget til Europaparlamentet 2014 har KEK arbeidet med en kampanje for å få folk til å stemme for rettferdighet, fred, livsverdighet, frihet fra fattigdom og en bærekraftig fremtid. Det har også vært jobbet med klimaspørsmål, implementering av EUs veileder for religions- og livssynsfrihet, sommerskole i menneskerettigheter, utdanning i demokratisk borgerskap og ungdomsarbeidsledighet, for å nevne noen temaer. Mer omtale finnes i CSCs årsrapport:

http://www.ceceurope.org/fileadmin/filer/csc/CSC_Annual_Reports/CECCSC-Report-2013Final.pdf

I etterkant var det en samtale med programstaben. På et åpent spørsmål fra presidentskapet ble staben invitert til å komme med ønsker fra styret, hvor den viktigste responsen var at staben ønsker en tydeligere veiledning og strategisk retning fra styret. Det ble notert, men styret hadde ikke anledning til å gjøre det i dette møtet.

Ny struktur – organigram

Det ble diskutert videre med spørsmålet om hvordan sekretariatet skal jobbe i fremtiden, hva slags arbeidsmekanismer som skal være i bruk, og hvordan eksterne eksperter kan trekkes inn i ekspertgrupper. På bakgrunn av samtalen ble generalsekretæren bedt om å diskutere spørsmålet nærmere i kollegiet, som består av generalsekretær og programkoordinatorene (Executive Secretaries), og komme med et mer helhetlig og bedre forankret dokument til KEKs neste styremøte.

Standing Orders

KEK-styret hadde et forslag til Standing Orders til behandling, hvor undertegnede hadde assistert generalsekretæren med å få et bedre og mer konsistent dokument enn det styret hadde til behandling i Genève i desember. Dokumentet hadde ikke hatt anledning til å ta inn over seg de nødvendige endringene som følge av tilpasningene til den belgiske lovgivningen, så noen paragrafer ble utsatt til neste styremøte. Styret hadde mange meninger om de ulike formuleringene og brukte lang tid på å diskutere forslagene, slik at det gikk over flere sesjoner. Undertegnede presenterte dokumentet for styret, og fungerte som en saksordfører for behandlingen av saken. Styret vedtok noen paragrafer, mens paragrafer som omhandlet stab, sekretariat, programstruktur og generalforsamling var blant de som ble utsatt til neste møte. Undertegnede ble takket for jobben og bedt om å fortsette å assistere generalsekretæren i hans arbeid med Standing Orders.

Finanser

Michael Bubik er valgt som Treasurer for KEK, og han presenterte budsjettkomiteens rapport. Ved årets slutt var det et negativt resultat på -23 758,04 før fond, men etter å ha benyttet seg av de utpekte fondene (bl.a. ørkemerkede midler til generalforsamlingen) var det et overskudd på 334 770. Av dette overskuddet ble 80 000 allokert til neste generalforsamlings fond, og 200 000 til reservene. I tillegg ble det satt av 50 000 til et dedikert fond for endringsperioden (transition period). Michael Bubnik så behovet for å ha en Vice Treasurer, og Christian Krieger ble pekt på som en mulig kandidat som nominasjonskomiteen kan vurdere.

Endringsperiode - stab

Når Genèvekontoret legges ned, er det bare generalsekretæren som følger med til Brussel, resten av staben slutter. Styret ble orientert om at de fleste som slutter, allerede har funnet seg nye jobber, og at generalsekretæren hadde vært veldig hjelpelig med å hjelpe de ansatte i Genève over i nytt arbeid. Det er lyst ut to ny stillinger i Brussel, en kommunikasjonskoordinator og en administrasjonsassistent med start fra 1. september. Det forespeiles også en utlysning av en programkoordinator for teologiske og ekklesiologiske spørsmål (videreføring av CiD-arbeid). Styret hadde også på bordet et utkast til arbeidsbestemmelser for staben i Brussel og Strasbourg, som styret ikke realitetsbehandlet i denne omgang, men oversendte til Personellkomiteen.

Møte med europeiske sekretærer

Styret ble orientert om at generalsekretærene i European Evangelical Alliance, Pentecostal European Fellowship, Council of European Bishops' Conferences og Konferansen av europeiske kirker møttes til et uformelt møte på initiativ fra KEK-generalsekretær Guy Liagre. Også Larry Miller i Global Christian Forum deltok på møtet. Det ble diskutert en mulighet for fremtidige felles samarbeidsprosjekter med et europeisk kristent forum som en mulighet, men man endte ikke på noen løsning. De fire europeiske generalsekretærene ble enige om å ha møter i hvert fall årlig. KEK-generalsekretæren ser behovet for å gå litt varsomt frem, for å unngå at dette blir sett på som utelukkende et KEK-tiltak.

Samarbeidsavtaler

Styret vedtok samarbeidsavtaler med Ecumenical Youth Council of Europe (EYCE), Eurodiakonia og CPCE. Avtalen med EYCE var blitt forhandlet fram mellom KEK og EYCE, og innebærer et samarbeid, uten at EYCE er en Organisation in Partnership med KEK. Styret understreket også betydningen av samarbeid med andre ungdomsorganisasjoner og ba generalsekretæren jobbe videre med ulike samarbeidsformer. Avtalen med Eurodiakonia videreførte CSCs avtale med samme organisasjon. Styret vedtok også en samarbeidsavtale med CPCE som var særlig knyttet til at CPCE har sekundert en ansatt til KEK.

Søknader om medlemskap

Tre kirker og en kirkeføderasjon hadde søkt om medlemskap i KEK. Søknadene fra Kievpatriarkatet i Ukraina og Den protestantiske reformerte kristne kirke i Kroatia ble av ulike grunner avvist. Søknaden fra Den antiokiske syrisk ortodokse kirke i Tyskland besluttet styret å sjekke nærmere. Den europeiske baptistføderasjon, som inkluderer baptistunioner i Finland, Sverige og Norge, vedtok styret å ta opp som medlem i KEK.

EUs høynivåmøte med religiøse ledere

EU-kommisjonen har et høynivåmøte med religiøse ledere hvert år i tråd med Art. 17 i Lisboaatraktaten, og president Christopher Hill skulle representere KEK der på møtet uken etter. Den nåværende EU-kommisjonspresidenten har valgt å holde separate møter med religiøse ledere på den ene siden, og livssynsledere på den andre siden. Foreløpig er disse møtene mest symbolske møter for å oppfylle reglene. KEK-presidenten fortalte at han ville benytte sine to minutter til å nevne lanseringen av det nye KEK og understreke viktigheten av god vilje i Europa i etterkant av EU-valget.

Uttalelse om første verdenskrig

I anledning hundreårsmarkeringen av den første verdenskrig, drøftet KEK-styret måter å markere på. KEK-styret vedtok en fredsuttalelse hvor vi fornyet vår forpliktelse til å fungere som forsoningsagenter

([http://www.ceceurope.org/fileadmin/filer/cec/Governing Board/GENSEC-2014-049_WWI_Commemorations_3_.pdf](http://www.ceceurope.org/fileadmin/filer/cec/Governing_Board/GENSEC-2014-049_WWI_Commemorations_3_.pdf)).

KEK-styret sendte dessuten en oppfordring til medlemskirkene om å organisere en økumenisk bønn for fred lørdag 28. juli 2014. Styret vedtok også å organisere en konferanse om «Konflikt og kirkenes rolle i fredsbygging» i 2016, og KEK vil delta i hundreårsmarkeringen av det armenske folkemordet i 2015.

Teologi og ekklesiologi

Generalsekretær Guy Liagre hadde utarbeidet et dokument med forslag til fem teologiske satsingsområder for KEKs teologiske og ekklesiologiske arbeid. Da styret endelig kom til saken, var det en halvtime igjen av møtet, og flere hadde allerede begynt å reise. Saken ble derfor ikke realitetsbehandlet, men oversendt til Presidentskapet for en videre utvikling fram mot behandling på neste styremøte. Flere gav uttrykk for at det var uheldig at styret brukte så mye tid på å drøfte strukturelle spørsmål at man ikke fikk tid til å diskutere så viktige strategiske spørsmål som dette.

Avsluttende refleksjoner

Et styremedlem fra Sør-Europa uttrykte at «CEC's role is to give hope to a Europe that is whitout hope, sometimes». Dette er en virkelighet man fra et norsk perspektiv er ganske skjernet fra, men det er viktig å huske på at denne virkeligheten gjelder for mange europeere i dag.

Oslo, 17.06.14

Andreas Henriksen Aarflot